

Start Zagród Edukacyjnych**Słownik:**

małe gospodarstwo rolne - gospodarstwo, którego powierzchnia gruntów rolnych jest mniejsza od średniej wielkości powierzchni gruntów rolnych w kraju w 2023 r. wyrażona ha fizycznych, a w przypadku województw gdzie średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym jest wyższa za małe gospodarstwo przyjmuje się, gospodarstwo o powierzchni gruntów rolnych mniejszej niż średnia w tym województwie; określoną na podstawie informacji ogłaszanej przez Prezesa ARiMR na podstawie przepisów o PS WPR za rok 2023.

Tym samym w województwie:

dolnośląskim za małe gospodarstwo przyjmuje się gospodarstwo, którego powierzchnia jest mniejsza niż: 18,16 ha,

opolskim za małe gospodarstwo przyjmuje się gospodarstwo, którego powierzchnia jest mniejsza niż: 19,86 ha,

pozarolnicze funkcje gospodarstw rolnych - działalność prowadzona w małym gospodarstwie obok działalności rolniczej, wykorzystująca zasoby tego gospodarstwa

Start ZE - tworzenie zagród edukacyjnych

OSZE - Ogólnopolska Sieć Zagród Edukacyjnych

Przyznawanie pomocy

1. W jednym naborze wniosków dany wnioskodawca może złożyć tylko jeden wniosek, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nabory wniosków będą ogłaszane odrębnie dla poszczególnych zakresów wsparcia, odrębnie dla każdego przedsięwzięcia.
2. Pomoc przyznaje się w formie płatności ryczałtowej.
3. Pomoc na operację przyznaje się w wysokości nie wyższej niż kwota maksymalna określona przez LGD w regulaminie naboru, przy czym nie wyższa niż: 150 tys. zł w zakresie **start ZE**.
4. Pomoc przyznaje się w wysokości zgodnej z poziomem dofinansowania, określonym przez LGD w regulaminie naboru, nieprzekraczającym poziomu dofinansowania wynoszącego do 85% kosztów kwalifikowalnych w zakresie **start ZE**

Warunki podmiotowe

Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy (WOPP), **ma na obszarze wiejskim objętym LSR:**

- **małe gospodarstwo rolne**, w którym jest prowadzona działalność rolnicza – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą fizyczną, która ubiega się o pomoc w zakresach start GA, start ZE, a w przypadku wnioskodawcy będącego małżonkiem lub domownikiem rolnika –

gdy ten rolnik spełnia powyższy warunek;

Pomoc przyznaje się osobom fizycznym, jeżeli są obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Dodatkowe warunki podmiotowe obowiązujące dla poszczególnych zakresów wsparcia

W zakresie **start ZE** pomoc przyznaje się, jeżeli:

- 1) wnioskodawca jest rolnikiem albo małżonkiem rolnika albo domownikiem z małego gospodarstwa rolnego;
- 2) wnioskodawca nie prowadzi ani nie prowadził działalności odpowiednio w zakresach: start GA, **start ZE** i start GO;
- 3) wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc na działalność odpowiednio w zakresach: start GA, start GO, **start ZE**, rozwój GA, rozwój GO lub rozwój ZE w ramach PS WPR.

Warunki przedmiotowe obowiązujące we wszystkich zakresach pomocy

Pomoc przyznaje się na operacje:

- 1) jeżeli LSR przewiduje udzielenie pomocy na operacje w tym zakresie lub na dany szczególny rodzaj operacji
- 2) która została wybrana do finansowania ze środków danej LSR, a tym samym uzyskała pozytywny wynik wyboru operacji
- 3) której realizacja nastąpi w:
 - jednym etapie:
 - w zakresie: **start ZE** w terminie do 2 lat od dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy, lecz nie później niż do dnia: 30 czerwca 2029 r.

W przypadku gdy operacja jest inwestycją trwale związaną z nieruchomością, pomoc przyznaje się, jeżeli jest realizowana:

- 1) na obszarze objętym LSR;
- 2) na nieruchomości będącej własnością wnioskodawcy lub do której wnioskodawca posiada tytuł prawny do dysponowania na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy przez okres ubiegania się o przyznanie pomocy na operację, okres realizacji operacji oraz okres związania celem.

W przypadku operacji, która obejmuje koszty zakupu i instalacji odnawialnych źródeł energii, pomoc przyznaje się, jeżeli suma planowanych do poniesienia kosztów dotyczących odnawialnych źródeł energii nie przekracza połowy wszystkich kosztów kwalifikowalnych.

Pomocy nie przyznaje się na operacje obejmujące budowę lub modernizację dróg w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, targowisk, sieci wodno-kanalizacyjnych, przydomowych oczyszczalni ścieków, oraz operacje dotyczące

świadczenia usług rolniczych.

Pomocy nie przyznaje się na operacje:

- 1) obejmujące budowę lub modernizację dróg w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, targowisk, sieci wodno-kanalizacyjnych, przydomowych oczyszczalni ścieków;
- 2) dotyczące świadczenia usług rolniczych.

W przypadku wnioskodawców innych niż osoby fizyczne niewykonyjące działalności gospodarczej, pomoc przyznaje się na operacje zgodne z przedmiotem działalności wnioskodawcy.

Dodatkowe warunki przedmiotowe dla poszczególnych zakresów wsparcia

1. W zakresach: **start ZE**, pomoc przyznaje się, jeżeli operacja:

- 1) dotyczy działalności zgodnej z celami LSR;
- 2) jest uzasadniona ekonomicznie, co potwierdza przedłożony uproszczony biznesplan, który:
 - a) jest racjonalny i uzasadniony zakresem operacji,
 - b) zawiera co najmniej:
 - wskazanie celu, w tym zakładanego ilościowego lub wartościowego poziomu sprzedaży produktów lub usług,
 - planowany zakres działań niezbędnych do osiągnięcia celu, w tym wskazanie zakresu rzeczowego i nakładów i finansowych,
 - informacje dotyczące zasobów posiadanych przez wnioskodawcę niezbędnych ze względu na przedmiot operacji, którą zamierza realizować, w tym opis wyjściowej sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy oraz kwalifikacji lub doświadczenia,
 - informacje dotyczące sposobu prowadzenia działalności, w szczególności informacje o sposobie:
 - realizacji w zagrodzie edukacyjnej celów edukacyjnych, o których mowa w standardach OSZE, w zakresie **start ZE**.

W zakresie **start ZE** pomoc przyznaje się, jeżeli:

- 1) operacja jest inwestycją polegającą na dostosowaniu małego gospodarstwa rolnego do świadczenia usług edukacyjnych zgodnie ze standardami OSZE;
- 2) operacja zakłada realizację przynajmniej dwóch celów edukacyjnych, o których mowa w standardach OSZE;
- 3) operacja nie obejmuje kosztów inwestycji w produkcję rolniczą lub przetwórczą;
- 4) operacja uzyskała pozytywną rekomendację właściwego terytorialnie przedstawiciela ODR-wojewódzkiego koordynatora OSZE pod kątem spójności ze standardami OSZE;
- 5) wnioskodawca przewiduje przystąpienie do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych prowadzonej przez CDR O/Kraków nie później niż w dniu złożenia WOP

Wypłata pomocy:

W zakresie **start ZE** pomoc wypłaca się, jeżeli beneficjent:

- realizuje uproszczony biznesplan
- promuje świadczone przez siebie usługi/produkty oraz publikacje/aktualizacje ich zakres i asortyment

W zakresie **start ZE** pomoc wypłaca się, jeżeli beneficjent:

- dokonał zgłoszenia do CEIDG;
- udokumentował przystąpienie do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych prowadzonej przez CDR O/Kraków nie później niż w dniu złożenia WOP;

Zobowiązania w okresie związania celem

1. Zobowiązania w okresie związania celem zostały określone w wytycznych podstawowych.
2. Dodatkowo w okresie związania celem beneficjent zobowiązuje się w szczególności do:
 - 1) utrzymania zrealizowanej inwestycji co najmniej w okresie 5 lat od dnia wypłaty pomocy, za wyjątkiem beneficjenta:
 - a) będącego mikroprzedsiębiorstwem albo małym przedsiębiorstwem; który zobowiązuje się do utrzymania zrealizowanej inwestycji co najmniej w okresie 3 lat od dnia wypłaty pomocy,
 - 2) prowadzenia działalności, na którą została przyznana pomoc w okresie 5 lat od dnia wypłaty pomocy, za wyjątkiem beneficjenta:
 - a) będącego mikroprzedsiębiorstwem albo małym przedsiębiorstwem, który zobowiązuje się do prowadzenia działalności, na którą została przyznana pomoc w okresie 3 lat od dnia wypłaty pomocy.
3. W przypadku gdy pomoc przyznaje się w zakresie **start ZE** beneficjent w okresie związania celem zobowiązuje się do:
 - a) prowadzenia ewidencji odpowiednio świadczonych usług lub sprzedaży produktów rolnych
 - b) bieżącego informowania o świadczonych usługach i ich zakresie lub asortymencie poprzez ogólnodostępne środki przekazu
 - c) informowania SW o realizacji biznesplanu, w ramach operacji, na którą została udzielona pomoc na 3 miesiące przed upływem ostatniego roku okresu związania celem
4. W przypadku, gdy pomoc przyznaje się w zakresie **start ZE** beneficjent w okresie związania celem zobowiązuje się do:
 - a) realizacji wybranych celów edukacyjnych, o których mowa w standardach OSZE;
 - b) kontynuowania członkostwa w Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych prowadzonej przez CDR O/Kraków.
5. W przypadku ustalenia przez LGD rankingujących kryteriów wyboru o charakterze deklaracyjnym oraz złożenia przez wnioskodawcę deklaracji realizacji czynności ocenianych tymi kryteriami, umowa o przyznaniu pomocy zawiera zobowiązanie do realizacji tych deklaracji przez beneficjenta. Zmiana umowy w tym zakresie jest możliwa tylko w przypadku,

gdy w wyniku ponownej oceny operacji po wprowadzeniu do niej zmian i ponownej ocenie kryteriami wyboru operacji, operacja ta nadal mieści się na liście operacji wybranych oraz w limicie dostępnych środków.

Racjonalność kosztów/inwestycji:

Weryfikacja racjonalności kosztów/inwestycji jest dokonywana poprzez porównanie cen zawartych we wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność z cenami określonymi m.in.:

- 1) w stosowanych powszechnie aktualnych publikacjach w przedmiotowym zakresie;
- 2) w aktualnych cennikach branżowych, katalogach;
- 3) w cennikach, ofertach zamieszczonych na stronie internetowej potencjalnego wykonawcy;
- 4) w drodze telefonicznego rozpoznania ceny kosztu zadania u producentów urządzeń/wykonawców danego typu zadań;
- 5) w innych wnioskach o przyznanie pomocy lub wnioskach o płatność złożonych w podobnym czasie i o porównywalnym zakresie rzeczowym.

W przypadku gdy inwestycja jest unikatowa lub skomplikowana czy też jej ocena jest utrudniona ze względu na wysokie zaawansowanie technologiczne przedmiotu operacji lub specyfikę operacji, dokonuje się oceny w ramach eksperckiej oceny racjonalności kosztów, tj. grupy ekspertów z różnych branż (np. budowlanej, dotyczącej zakupu wyposażenia, sprzętu rolniczego), w składzie umożliwiającym ocenę wniosków o przyznanie pomocy lub wniosków o płatność.

Zaliczka

1. Beneficjentowi może być wypłacana zaliczka w wysokości nieprzekraczającej 50% kwoty przyznanej pomocy. Warunkiem wypłaty zaliczki jest wniesienie przez beneficjenta zabezpieczenia zaliczki. Termin wniesienia zabezpieczenia określa umowa o przyznaniu pomocy.
2. Zaliczka jest wypłacana, jeżeli Beneficjent wnioskował o jej wypłatę we wniosku o przyznanie pomocy.
3. Warunkiem wypłaty zaliczki jest wniesienie przez Beneficjenta zabezpieczenia zaliczki. Termin wniesienia zabezpieczenia określa umowa o przyznaniu pomocy.

Standardy Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych

[Zagrody edukacyjne przepisy](#)

[Zagrody edukacyjne jako element rolnictwa społecznego](#)

[Zagrody edukacyjne koncepcja i funkcjonowanie OSZE](#)